

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinuma kopsavilkums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 515/97 par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpējo palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu

(Šā atzinuma pilns teksts angļu, franču un vācu valodā pieejams EDAU tīmekļa vietnē www.edps.europa.eu)

(2014/C 219/11)

1. IEVADS

1.1. Apspriešanās ar EDAU

1. Komisija 2013. gada 25. novembrī pieņēma priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai⁽¹⁾, ar ko groza Padomes 1997. gada 13. marta Regulu (EK) Nr. 515/97 par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpējo palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu, kas grozīta ar Regulu (EK) Nr. 76/2008 2008. gada 9. jūlijā⁽²⁾. Priekšlikums tika nosūtīts EDAU 2013. gada 29. novembrī.

2. Pirms priekšlikuma pieņemšanas EDAU tika dota iespēja sniegt neoficiālas atsauksmes Komisijai. Dažas no šīm atsauksmēm ir ņemtas vērā. Tā rezultātā datu aizsardzības pasākumi priekšlikumā ir tikuši pastiprināti.

1.2. Priekšlikuma pamatojums un mērķi

3. Ar šo priekšlikumu tiek grozīts viens no svarīgākajiem juridiskajiem līdzekļiem rīcībai pret muitas tiesību aktu pārkāpšanu. Cīņa pret Savienības muitas tiesību aktu pārkāpumiem ietver plaša mēroga informācijas – tostarp personas datu – apmaiņu kā sadarbību starp kompetentajām iestādēm dalībvalstīs un starp tām un Komisiju.

4. Šī priekšlikuma mērķis ir veicināt efektīvāku ES tiesību aktu piemērošanu un sadarbību šajā jomā. Saistībā ar preču izsekošanu ar priekšlikumu tiek ieviesti jauni pienākumi pārvadātājiem iesniegt Komisijai informāciju par konteineru kustību (tā saukto ziņojumu par konteineru statusu – “CSM”); priekšlikuma mērķis ir arī vienkāršot noteikumus, ko piemēro, organizējot importa, eksporta un tranzīta datu centrālo datu bāzi, lai uzlabotu preču plūsmu analīzi.

5. Ar šo priekšlikumu tiek ieviesta iespēja Komisijai tieši no privātā sektora uzņēmējiem saņemt importa un eksporta deklarāciju pavaddokumentus, ar skaidru nolūku paātrināt OLAF izmeklēšanu.

6. Šī priekšlikuma mērķis ir arī vienkāršot un harmonizēt datu aizsardzības uzraudzības noteikumus, kurus piemēro dažādām datu bāzēm, kas izveidotas uz šīs regulas pamata. Ar priekšlikumu tiek ieviests maksimālais datu glabāšanas periods Muitas informācijas sistēmā (MIS)⁽³⁾ un pārējās datu bāzēs.

⁽¹⁾ COM(2013) 796 final, turpmāk tekstā: “priekšlikums”.

⁽²⁾ 1997. gada 13. marta Regula (EK) Nr. 515/97 par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpējo palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu, kurā grozījumi izdarīti ar 2008. gada 9. jūlija Regulu (EK) Nr. 766/2008 (OV L 82, 22.3.1997., 1. lpp.). Turpmāk tekstā: “Regula”.

⁽³⁾ MIS nolūks ir palīdzēt kompetentajām valstu iestādēm un Komisijai (“MIS partneriem”) novērst un izmeklēt darbības, kas ir muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pārkāpums, un saukt pie atbildības par tām. Šim nolūkam datubāze ļauj MIS partneriem izvietot brīdinājumus sistēmā, pieprasot citiem MIS partneriem veikt konkrētas darbības, jo īpaši šādas: konstatēšana un ziņošana, slepenas uzraudzības veikšana, īpašas kontroles un operatīvā analīze. Šie brīdinājumi attiecas uz precēm, transporta līdzekļiem, uzņēmumiem un personām.

7. Skaidrības labad datubāzes un direktoriji, uz ko attiecas regula, ir šādi:

- “Eiropas datu bāze” – 18. panta a) punkts,
- “CSM datu bāze” – 18. panta c), d) un e) punkts,
- “Importa, eksporta un tranzīta” datu bāze – 18. panta g) punkts;
- MIS datubāze – 23. līdz 41. pants,
- *FIDE* datubāze – 41. panta a) līdz d) punkts.

3. SECINĀJUMI

66. EDAU atzinīgi novērtē grozījumus, ko Komisija ierosinājusi attiecībā uz priekšlikumu, lai varētu tā atbilstīgi attiecīgajiem datu aizsardzības tiesību aktiem. Tomēr jāatzīmē, ka priekšlikumā ir ietvertas arī dažas diezgan nopietnas nepilnības, kuras ir jānovērš pirms tā galīgās pieņemšanas.

67. EDAU vēlas uzsvērt, ka Komisijai būtu vajadzējis īstenot visaptverošāku pieeju tiesību aktiem par savstarpējo palīdzību muitas jomā, lai saskaņotu to ar izmaiņām, kas izriet no Lisabonas līguma, proti, nolēmot samazināt regulas/lēmuma divējādo struktūru un aizstāt to ar vienu instrumentu, kura pamatā ir tikai un vienīgi LESD, lai garantētu tiesisko noteiktību un vienotu datu aizsardzības režīmu.

68. Iepriekš minēto iemeslu dēļ EDAU iesaka:

- ieviest jaunu modeli visu to datu bāžu uzraudzībai, kas ietver regulā un priekšlikumā noteikto personas datu apstrādi (proti, MIS – tostarp, *FIDE* –, Eiropas datu bāzi, un importa, eksporta un tranzīta datu bāzi). Šāda modeļa pamatā būtu koordinēta uzraudzība, kurai ir trīspakāpju struktūra: DAI valsts līmenī, EDAU centrālā līmenī un koordinēšana starp šiem līmeņiem,
- noteikt EDAU par uzraudzības koordinācijas sekretariātu gan lēmumā, gan regulā,
- ieviest priekšlikuma tekstā vispārēju nosacījumu, skaidrojot, ka Regulu (EK) Nr. 45/2001 piemēro personas datu apstrādei, ko veic Savienības iestādes, un ka datu apstrādei, ko veic attiecīgās kompetentās iestādes dažādās dalībvalstīs, piemēro valstu tiesību aktus, ar ko īsteno Direktīvu 95/46/EK,
- aizstāt vairākus sadrumstalotus nosacījumus ar vienotiem nosacījumiem, konkrēti norādot katrai datu bāzei i) ka Komisija īsteno par datu apstrādi atbildīgās personas lomu vai iespējams, vienotu par datu apstrādi atbildīgās personas lomu kopā ar attiecīgo valstu kompetentajām iestādēm; ii) ja skaidrības labad nepieciešams noteikt EDAU uzraudzības lomu, ja Komisija ir par datu apstrādi atbildīgā persona – pretēji gadījumiem, kad datu apstrādi uzrauga valsts datu aizsardzības iestādes; iii) tehniskos pasākumus, kas jāpieņem Komisijai, lai nodrošinātu datu apstrādes drošumu (iespējams, konkrētus pasākumus varētu ietvert deleģētā aktā, lai nodrošinātu elastīgu aktualizāciju); un iv) vajadzību veikt iepriekšēju pārbaudi, ko veic EDAU atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 45/2001 27. pantam,
- pārskatīt no jauna ieviestos datu uzglabāšanas periodus, par pamatu ņemot katra konkrētā gadījuma ilguma nepieciešamības izvērtējumu, bez tam ir jāgroza nosacījumi par datu anonimitātes nodrošināšanu, lai pieprasītu datu dzēšanu;
- attiecībā uz CSM datu bāzi priekšlikumā jānorāda pilnīgs ievadāmo datu saraksts; vai arī priekšlikuma tekstā skaidri jānorāda, ka ir aizliegts ievadīt šādā datu bāzē personas datus.

Briselē, 2014. gada 11. martā

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs

Peter HUSTINX